

Innspill til den norske delegasjonen fra Natur og Ungdom før CBD-COP16

Vi står midt i en klima- og naturkrise i en spent verden. I en stadig vanskeligere geopolitisk situasjon er det behov for tydelig lederskap. Det er helt essensielt at Norge tør å vise lederskap, ha høye ambisjoner og går foran som et land som forplikter seg til punktene i naturavtalen.

Norge har verdens nest lengste kystlinje og har derfor et særlig ansvar for å verne og forvalte kystområdene. Likevel drives det rovdrift, overfiske, utslipp og opprivning av leveområder over hele landet. Selv i områder vi kaller nasjonalparker. Dette ødelegger ikke bare for rike økosystemer, viktige næringer og uerstattelige leveområder, det sender også signaler ut i verden om at vi ikke gidder å ta vern på alvor. Når vi har en regjering som kan oppheve en verneforskrifta eller legge opp til mineralutvinning i økosystemer vi ikke vet noe om, hvilke internasjonale signaler sender vi da?

I implementeringen av naturavtalen er vern helt sentralt. Natur som får leve og bli forvaltet er grunnstenen i verden vi lever i. Vi forventer at Norge stiller seg bak strenge internasjonale sanksjoner for overrapportering, selv hvis det får konsekvenser for dagens praksis. Lytt til land der vernet er strengt og godt forvaltet. Både for økosystemene og mangfoldet som finnes der, og for signalene det sender internasjonalt.

En stor andel av norskekysten ligger i Sápmi. Tap av naturmangfold og rovdrift på ressursene påvirker derfor også muligheten til å videreføre sjøsamiske tradisjoner og kultur. Disse områdene har derfor en særskilt beskyttelse gjennom FNs konvensjon for menneskerettigheter, og vi ber delegasjonen ha det i bakhodet. Samiske perspektiver må aktivt løftes inn i forhandlingene, og i implementeringen av naturavtalen her hjemme må FPIC ligge til grunn for enhver avgjørelse med innvirkning på tradisjonelle samiske områder. Vi forventer også at den norske delegasjonen aktivt søker og løfter perspektivene til alle urfolksgrupper når saker som vil ha betydning for dem diskuteres.

Selv om det er ulik praksis fra land til land når det kommer til definisjonen urfolk, er det viktig å finne en måte å differensiere lokalbefolkning fra urbefolkning. Selv om disse i mange tilfeller vil overlappe er det ikke en selvfølge at det er slik. I slike tilfeller vil det være viktig at gruppene er differensiert slik at urfolks rett til land og kulturutøvelse forblir ukrenkelig. Vi forventer at Norge vil være proaktiv og samle informasjon og hensyn fra urfolksdelegasjonene slik at prosessen med og differensiering og definisjoner på urfolk og lokalbefolkning blir ryddig og at alle stemmer blir hørt.

-

Norge har gjennom tidligere arbeid opparbeidet seg en internasjonal rolle brobygger mellom land i nord og sør. Denne posisjonen må brukes for å legge til rette for politiske kompromisser mellom partene. Denne er det viktig at delegasjonen bruker til å være en pådriver for god fordeling av goder fra genressurser, samt løfte småbrukernes plass som naturforvaltere.

Tap av matsikkerhet er en av de konsekvensene som følger av både klima- og naturkrisa. Noen av de mest utsatte er mennesker i det globale sør som avhenger av jorda si og et lite utvalg genressurser. Norge bør utnytte sin rolle som brobygger mellom land i Nord og Sør for

å legge til rette for politiske kompromisser mellom partene. Det er viktig å sikre at mekanismen har en rettferdig fordeling som kommer småskala bønder og urfolk til gode, og at kommersielle aktører holdes ansvarlige for finansiering. Ressurser fra DSI må fordeles på en rettferdig måte som prioriterer områdene ressursene er hentet fra. Det er viktig å ha retten til mat som en rettesnor gjennom alle forhandlinger. Nagayaprotokollen i naturavtalen må styrkes og matjord gis juridisk vern. Norge må være tydelige på at privat næringsliv ikke skal kunne ta patent på tradisjonell kunnskap og det må skapes gode mekanismer for å unngå dette.

Det er i utgangspunktet ikke motsetninger mellom jordbruk og natur, men da må jordbruket drives på en fornuftig måte. Kulturlandskapet i Norge er et eksempel på en uvurderlig biotop, så i implementeringen av naturavtalen i Norge er det viktig å ha med seg en viss grad av forvaltning gjennom bruk. Åpningen for forvaltning gjennom bruk skal derimot *ikke* innebære rovdrift i naturområder og aktive fiskemetoder som bunntål og lysfiske.

Det holder ikke med store ord, intensjoner og ambisjoner om det ikke følges opp med handling hjemme. Som rik oljenasjon har vi et særskilt ansvar for å se mot målet om 30 milliarder USD pr år i internasjonal naturfinansiering innen 2030, men et sterkt økonomisk bidrag i utlandet kan ikke komme i stedet for tiltak hjemme i Norge. Naturkrisen kan man ikke kjøpe seg ut av og det er et stort arbeid som gjenstår.

En del naturfinansiering er nødt til å komme gjennom omdisponering av subsidier til skadelige næringer. Eksempler på disse næringene er subsidier til oppdrettsnæringen, letevirkosomhet etter havbunnsmineraler, olje og gass og hogst av verdifull naturskog. Vi må gjøre grundige undersøkelser av hvilke subsidier som må distribueres om, i tillegg til å være en pådriver for at det gjøres over hele verden.

I tillegg er det helt sentralt å få gode indikatorer for når målene er nådd slik at vi ikke får en gjentakelse av Aici- målene. Gode prosedyrer for monitorering og å arbeide for en juridisk forpliktende avtale er steg på veien.

Vi kan ikke si ofte nok ganger hvor viktig det er at Norge er tydelige, ambisiøse og tar en aktiv rolle for å pushe andre land til å gjøre det samme. Vi står i en naturkrise, og den norske delegasjonen har en mulighet til å ta den på alvor. Vi forventer internasjonalt lederskap fra dere. Og vi forventer at forhandlingene følges opp med en svært skjerpet naturpolitikk her hjemme.